

odpadli prepisi matičnih listov, ki ležijo v arhivih šol, katere je obiskoval otrok. Po sedanjih praksi bi imel otrok, ki se je desetkrat preselil na desetih šolah prepise matičnih listov. Marsikatera šola bo imela prepis matičnega lista učenca, ki je bil tam le dva meseca. Prepis matičnega lista tega otroka bo samo nepotrebna navlaka v arhivu. Učencu, ki se seli, zadostuje en prepis. V razrednici naj se navede kam se je otrok odselil, prepis matičnega lista pa ga naj spremlja ves čas šolanja. Ko učenec izstopi iz šole, shrani prepis matičnega lista šola, iz katere je učenec izstopil, prepis tega prvega prepisa pa naj se pošlje na matično šolo, ki na podlagi tega prepisa izpolni original, v katerega vloži tudi drugi prepis. Tako bo imela podatke matična šola in šola, kjer je učenec izstopil, vsi drugi prepisi pa odpadejo. Učenec lahko dobi spričevalo na dveh šolah, na matični šoli in izstopni šoli. Na ta način se bo administracija otrok še bolj poenostavila.

Matični listi z izkazom o šolskem napredku nam dajejo najlepši in najbolj pregled učenčevega učnega in vzgojnega razvoja. Vsak učitelj se mora poglobiti v učenčovo dušo, v njegove, socialne razmere in skušati

oceniti učenca temeljito in objektivno. Šele spoznanje učenca nam da temelj za uspešno učno in vzgojno delo. Zato morajo biti v matični list vpisani vsi izsledki in navedene vse pripombe, ki so važne za uspešno vzgojno in šolsko delo.

Poslužite

se pri svojih naročilih

**KNJIGARNE
UČITELJSKE
TISKARNE**

V LJUBLJANI

in njene podružnice

V MARIBORU

Velika umrljivost naših otrok

Po »Hrvatskem učiteljskem domu« posnemamo ta, tudi za slovensko učitelstvo zanimiv članek dr. Lj. V.

Splošna umrljivost naroda je odvisna od umrljivosti dojenčkov. In od tega, ali se ta umrljivost veča ali manjša, je odvisno tudi številčno stanje naroda. Po statističnih podatkih je znašalo število smrtnih primerov pri dojenčkih na 100 novorojenčkov v letu 1924. sledeče:

Francija	8,5
Danska	8,5
Anglija	7,5
Srbija	11,9
Vojvodina	26,7
Bošna in Hercegovina	13,2
Slovenija (leta 1923.)	13,5
Hrvatska in Slavonija (leta 1922.)	12,2

Ta visoka umrljivost dojenčkov v drugih državah in še znatno večja med našim narodom ima različne vzroke, predvsem prihajajo tu v poštev socialno ekonomski življenjski pogoji. Eden od razlogov je tudi nepravilen in nezadosten način prehrane dojenčka, zaradi česar se pojavljajo pri dojenčkih težka obolenja želodca in čreva. Ponovno je treba naglasiti, da zaradi prehrane redkeje trpijo dojenčki, ki so prirodno hranjeni, nego oni, ki se umetno hranijo.

Delovni pogoji matere-delavke v mestu in na deželi so čisto taki, da ona zaradi delovnega časa, ki traja v mestu približno 8 ur, a na deželi tudi mnogo dalje, ne more posvečati nikake pažnje svojemu otroku, zato ta že v prvih mesecih življenja trpi zaradi nedrednega prehranjevanja.

Veliko vlogo v prehrani imajo socialno ekonomski pogoji življenja. Pri nas je mnogo krajev, v katerih kmetije skoro stalno stradajo, kjer družina 10 do 12 članov živi na komaj enem jutru zemlje, kjer žito niti v prvih mesecih po žetvi ne krije potrebe, kjer se mlečni proizvodi edine krave prodajo v prvo bližnje večje mesto, da bi se za prejeti denar nakupile druge hišne potrebščine, brez katerih se ne more biti. Mati in oče hodita na dnino, a starejši otroci se brigajo za mlajše in najmlajše.

Tu se dojenčki ne hranijo z mlekom, nego s tem, kar se pač ima.

Taki otroci so povsem nezadostno prehranjeni in umirajo radi najmanjšega obolenja, ker pač nimajo nikake odporne sile.

Zelo nepovoljno vpliva na otroško zdravje tudi pomanjkanje hišnega reda in čistoče.

Tudi nega samega dojenčka je neprecenljive važnosti za njegovo zdravje in razvoj. Med našim narodom obstoja navada povijanja dojenčka. To se večkrat dela na tak način, da se temu otroku preprečuje pravičen razvoj telesa in svobodno dihanje. Tudi je navada, da je novorojenček držijo v prostorih, ki se zelo porokoma prezračijo, posebno pozimi in to z izgovorom, da bi se otrok ne prehladil. Ako je otrok dobro pokrit mu je nad vse potreben svež zrak, zato je treba otroka tudi pozimi nositi na prosto.

So pri nas kraji, kjer ima kmečka hiša več prostorov, toda kljub temu stanuje in spi vsa družina, staro in mlado, bolno in zdravo, v eni sobi, a ostali prostori so pripravljeni, da se držijo v redu ter čakajo na goste! Pri tem največ trpijo najmlajši, ker so najboljčutljivejši. Drugače so razmere tam, kjer vsa družina zaradi pomanjkanja živi v enem samem prostoru, v katerem se tudi kuha in tudi nima nikake možnosti, da svoje stanovanje poveča. Ta tesna stanovanja so navadno mračna in vlažna, brez sonca in svetlosti ter je v njih pravo prezračevanje tudi nemogoče. Vse to zelo nepovoljno vpliva na slab organizem dojenčka, ki sam ne more vzdrževati toplote kot odrasli. Zato tudi deluje še prav posebno kvarno na neodporni organizem dojenčka umetna prehrana in nehygiensko stanovanje v poletnih mesecih.

Mnoga kožna obolenja dojenčkov in malih otrok bi se dala preprečiti z rednim kopanjem, vzdrževanjem čistoče in primernim oblačenjem. Nesnaga je nadalje tudi razlog, da se pri malih otrocih zaredijo razni paraziti — gliste.

Se posebej je treba naglasiti tudi to, zelo važno dejstvo, da v državi, kjer nad 50.000 ljudi letno umrje zaradi tuberkuloze, to zelo vpliva tudi na umrljivost dojenčkov.

Po statistiki je naša država z ozirom na umrljivost malih otrok med najslabšimi.

Na 1000 prebivalcev letno umre:			
	do 1 leta	0—4 l.	0—14 l.
Nemčija	2,79	0,81	0,33
Danska	1,83	0,47	0,26
Českoslovaška	3,68	0,90	0,38
Srbija	4,29	3,46	0,33
Vojvodina	6,73	2,10	1,33
Bošna in Hercegovina	5,36	4,32	0,80
Hrvatska in Slavonija	7,17	3,65	1,32
Slovenija	4,23	2,47	1,68

mestnik stalno podpira pevski zbor in z največjim zanimanjem in razumevanjem spremlja njegovo delo. Vsak čas so odprta njegova vrata zastopnikom Trboveljskega slavčka in nikdar niso odhajali od njega brez podpore ali brez bodrilne besede za delo v bodoče. — Prav gotovo je, da mu je Trboveljski slavček dolžan največ zahvale. Na drugi strani je slika sedanjega pevskega zbora z dirigentom Avgustom Suligojem in upravo pevskega zbora. Da so v upravi zastopani vsi sloji je razvidno iz seznama odbornikov: Suša Jože, zidar pri TPD, Podbršček Slava, učiteljica, Pavlič Efreim, učitelj, Alič Anton, rudar, Osterc Anton, upravitelj meščanske šole, Pleskovič Ilka, učiteljica, Simončič Franc, rudar, Koritnik Leopold (oče pevke Rezike), delavec pri TPD, Turk Jože, učitelj, Pavlič Marijan, učitelj, in Režun Ivan, mizar pri TPD. Na tretji strani je slika ustanovitelja, artističnega in organizatoričnega vodje Trboveljskega slavčka Avgusta Suligoja. Četrta stran obsega sledeče poglavje:

ŠTEVILKE GOVORILJO

Umetniško in propagandno delo trboveljskega slavčka.

T. S. je nastopil v 73 krajih: v Jugoslaviji v 62 krajih, v inozemstvu — na Češko-slovaškem, v Nemčiji in Bolgariji — v 11 krajih. V desetih letih je imel 215 glasbenih prireditvev: 135 koncertov, 69 matinej za šolsko mladino in 11 radijskih koncertov. Od teh je bilo v Jugoslaviji 121 koncertov, 55 matinej in 8 radijskih koncertov; v inozemstvu 14 koncertov, 14 matinej za šolsko mladino in 3 radijske koncerte.

Poleg omenjenih nastopov je pel T. S. v 23 krajih pri duhovnih opravilih in tudi sodeloval na mnogih humanitarnih in kulturnih prireditvah. — Radio je prenašal koncerte 32krat. Oddajal je nastop tudi za Ameriko,

Po navedenih podatkih je umrljivost majhnih otrok v naši državi zelo visoka in visoko prekaša število umrljivosti v drugih državah. Ako to primerjamo z umrljivostjo dojenčkov pridemo do zaključka, da pri dojenčku naravna prehrana večkrat odpravi kvarne vplive socialno ekonomskega značaja, medtem ko to pri malih otrocih ne pomaga. Tu se kažejo neizbežne težke posledice slabega ekonomskega stanja, slabe nege in nezadostne prehrane. Poleg tega pri malih otrocih znatno doprinese k velikemu odstotku umrljivosti tudi razne nalezljive otroške bolezni, ki se pojavljajo zlasti med šolsko dobo. Bolno dete se čisto prepušča raznim mazačem, namesto da bi ga peljali k zdravniku, ki bi dal staršem točna navodila za zdravljenje in jim tudi povedal, kako je treba postopati, da se taka bolezen ne razširja po vasi.

Dolžnost nas vseh je, da v mejah možnosti, ki nam jih dopušča današnje težko družabno stanje, naredimo vse, da se te razmere vsaj nekoliko ublažijo.

V Knjižarni Učiteljske tiskarne v Ljubljani in njeni podružnici v Mariboru dobite vse pisarniške potrebščine za šolo in dom; knjige za šolanje svojih otrok; učila za vse šole; knjige znanstvene in leposlovne vsebine zase, za odraslo mladino, otroke, prijatelje in znanee; merila in razne merilne instrumente za šolo in praktično uporabo; papir »Jasnit« za kopiranje načrtov in skic. — V tiskarni se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela od najnavadnejšega pa vse do najbolj finega večbarvnega tiska. — V knjigovoznišnici se vežejo knjige, brošure in izdelujejo najfinejša in tudi preprosta knjigoveška dela.

SEJA GLAVNEGA ODBORA JUJ

14. in 15. junija t. l. bo v Beogradu seja glavnega odbora Jugoslovanskega učiteljskega združenja. Dnevni red:

1. Direktive za nadaljnje delo JUJ.
2. Delo upravnega in izvršnega odbora JUJ.
3. Finančno poročilo: vplačevanje članarine, številčno stanje članstva in društev obračun, proračun in letno poročilo.
4. Pravila.
5. Delo sekcij — poročila predsednikov.
6. Izvršeni sklepi glavne skupščine.
7. Sekcijske skupščine.
8. Dnevni red, mesto in datum 20. glavne skupščine JUJ.

Iz dravske banovine se bodo udeležili seje glavnega odbora: tov. Metod Kumelj, Drago Supančič, Roš Franjo in Ciril Hočevnar.

TEČAJ ZA VITALNO STATISTIKO

Sola narodnega zdravja v Zagrebu je sklenila prirediti meseca julija 1940. tečaj za vitalno statistiko za učitelje. V ta tečaj bodo sprejeti prvenstveno oni učitelji, ki sami že aktivno proučujejo vas in vaše otroke, ter se na osnovi tega borijo za njihovo zboljšanje. Namen tečaja je učitelje teoretično in praktično seznaniti z nekaterimi statističnimi metodami, ki bi jim naj služile uspešno nadaljevati raziskovalno delo.

Pogoji za sprejem v tečaj so:

1. Lasno originalno gradivo, ki bi ga bilo treba obdelati.
2. Dokaz o svojem dosedanjem publicističnem delu (popis del in dostavitev separatnih odliskov, v kolikor ti obstojajo).

katerega je prenašalo 110 ameriških radijskih postaj.

Za glasbene prireditve je naštel 121 del jugoslovanskih skladateljev.

Na koncertih je intoniral 2533krat, na matinejah 1064krat, za radijske koncerte 152krat; skupno 3749krat.

Koncertom je prisostvovalo okroglo 74.000 odraslih, matinejam 43.000 mladine; skupno okroglo 117.000 oseb.

Humanitarno delo Trboveljskega slavčka.

Sodelujočim pevcem je T. S. nudil:

za šolske potrebščine	din 17.742,50
za obuvale	din 18.300,—
za blago za obleke	din 21.413,40
za jedila in podpore	din 31.443,25
za razno	din 1.575,25
za kolonije in R. K.	din 97.813,75
Skupno	din 194.288,15

Na peti strani je prav zanimiv zembjevid, iz katerega so razvidne vse pevske poti Trboveljskega slavčka pod naslovom »Zlato črna rečica v svetu«. Spodaj je navedeno, da so do sedaj prepotovali Slavčki z železnico, avtobusi, parniki in električno železnico 20.171 km. Tri nadaljnje strani obsegajo glasbene ocene iz časopisov, ki izhajajo v Ljubljani, Beogradu, Zagrebu, Parizu, Zürichu, na Dunaju, v Olomočcu, Sofiji in Milanu. Na zadnji strani so navedeni oni, katerim se Slavček zahvaljuje za moralno in gmotno pomoč: Nj. Vel. vit. kralju Aleksandru I. Zedinitelju, Nj. Vel. kralju Petru II., Nj. Vel. kraljici Mariji, kr. namestniku dr. Radenu Stankoviću, ministrstvu prosvete, narodni skupščini, kraljevski banski upravi v Ljubljani, Trboveljski premožkopni družbi, trboveljski občini, ministru g. dr. Albertu Kramarju, predsedniku senata g. dr. Antonu Korošcu, Dragu Supančiču, Dominiku Čebinu, trboveljskemu učitelstvu, mno-

Razpis učiteljskih mest na pomožnih šolah

Pred kratkim so bila razpisana prosta učiteljska mesta na pomožnih šolah. Med drugimi pogoji, ki so potrebni, če hočeš doseči eno teh mest, sta tudi pogoja, da mora kandidat imeti najmanj štiri službena leta in ne sme biti starejši od 28 let.

Kdor je določal te pogoje, ni pomislil, da so s tem najbolj prizadeti tisti, katerim se stavijo ovire od tedaj, ko so zapustili učiteljske. To so tisti, ki so maturirali z 20. ali 21. letom. Nato jim je vojaška obveznost vzela eno leto in če k temu še prištejemo tri ali štiri leta čakanja na službo, so bili stari že 26 let. Ako hoče tak zadoštit omenjenim pogojem, mora imeti vsaj štiri službena leta. Torej je star 30 let. S tem pa je prekoračil določeno starost 28 let.

S tem razpisom se lahko okoristijo le tisti, katerim je bila sreča mila, da so že takoj po maturi nastopili službo. Ostali, ki so s čakanjem na službo bili itak že dovolj udarjeni, se s tem razpisom sploh ne morejo okoristiti.

Ravno tako se ne morejo okoristiti tudi starejši učitelji, ki izpolnjujejo vse ostale pogoje, razen tistega glede starosti; torej tisti, ki so se tekom službe poglobili v otroško miselnost in otroško dušo. Saj pri manj nadarjenih otrocih dosežeš z razumevanjem in ljubeznijo več kakor z odličnim znanjem.

Zato, če že mora biti pri teh razpisih določena starost, naj se določi starost 35 let!

K. F.

Splošne vesti

3. Določitev teme, ki bi jo kot obiskovalec hotel v tem tečaju obdelati.

4. Obveza, da bo zastavljeno temo do konca obdelal in v sporazumu z vodstvom tečaja publiciral.

Sola da udeležencem tečaja brezplačno skupno stanovanje in hrano.

Tečaj se začne 4. julija 1940. in traja ves mesec julij.

Prijave naj se pošljejo po pošti na naslov »Škola narodnog zdravlja, odsjek za vitalnu statistiku, Zagreb, Mirogojska cesta 4.«

Obvestila o sprejemu v tečaj bodo objavljenci prejeli do 25. junija t. l.

POZIV!

Sreska učiteljska društva se ponovno naprošajo, da dostavijo sekciji mesečne prijave za junij, ker jih sekcija nujno potrebuje zaradi priprave v svrhu pravočasne zaključitve letnega obračuna. Ob enem prosimo vsa društva, da nakažejo sekciji pripadajočo članarino in likvidirajo svoje obveznosti sekciji v čim višji meri.

Smatrajte ta apel za nujen in važen!

UPRAVA SEKCIJE JUJ.

— Praktični učiteljski izpiti bodo v prihodnjem šolskem letu od 1. oktobra t. l. do 15. maja 1941. Učitelji pripravniki, ki službujejo v okrajih Brežice, Črnomelj, Gornji grad, Kamnik, Kočevje, Kranj, Krško, Laško, Litija, Ljubljana-mesto, Ljubljana-okolica, Logatec, Novo mesto, Radovljica in Škofja Loka, naj po dopisnici javijo do 20. t. m. izpitnemu odboru, kdaj žele delati izpit. Ko izpolnijo pogoje, naj vložijo pravilno opremljeno prijavo preko šolskega upraviteljstva.

gim občinam, raznim institucijam, podjetjem in številnim posameznikom.

2. junija so se zbrali v Trbovljah številni prijatelji Trboveljskega slavčka in skupno z občinstvom napolnili do zadnjega kotička veliko dvorano Sokolskega doma. Uvodoma se je zahvalil odbornik Trboveljskega slavčka g. Alič Anton vsem navzočim za obisk in podal kratko zgodovino Trboveljskega slavčka. V znak priznanja in zahvale je izročil v imenu zbora g. Avgustu Suligoju krasen bokal, gosposu Dragu Supančiču pa akvarel Trbovlje, ki ga je naslikal slikar Sirk. Gospod Lajovic je izročil g. Suligoju odlikovanje pevskega saveza zlato kolajno z diplomom. V imenu sreskega načelstva je čestital k jubileju šolski nadzornik Ernest Vranc. Nato je sledil koncertni program, sestavljen iz biserov slovenske mladinske glasbe. Posebno je ugajala s svojimi solo nastopi Rezika Koritnikova, ki je tudi dokazala aktivno svojega 10 letnega dela. Navzoči so bili vzhitni od njenega krasnega glasu in umetniškega izvajanja. Koncert je bil zaključen z izvedbo venčka narodnih pesmi. Koncert je dokazal, da je Trboveljski slavček po 10 letnem delu na izredni višini in da ga niso mogle vse zapreke in vsi zli nameni ter podtikanja odvrtiti od njegove poti. Njegova pot je pravilna, zato so se razblinile vse zapreke in Trboveljski slavček more danes z največjim zadoščenjem in zadovoljstvom gledati v preteklost in z najboljšimi upi v bodočnost.

Po koncertu so si navzoči ogledali razstavo, v kateri je Trboveljski slavček s sliko, risbo, besedo in grafikoni nazorno prikazal svoje delo. Iz razstave je pa tudi razvidno, kako ogromno delo je izvršil Trboveljski slavček za dvig naše mladinske glasbe, tako produktivne kakor tudi reproduktivne. Trboveljskemu slavčku želimo tudi v bodoče mnogo uspehov in še več razumevanja od onih, ki bi morali z vsemi sredstvi gojiti in podpirati tako delo.

60.

10letnica pevskega zbora „Trboveljski slavček“

Trboveljski slavček je praznoval preteklo nedeljo 10 letnico svojega obstoja, svojega delovanja in propagande za našo mladinsko glasbo. Ze davno prej je pričel tov. Suligoj z delom v mladinskih zbora in je Trboveljski slavček nekaj višek njegovega delovanja. Ta pevski zbor je bil ustanovljen v Trbovljah, v kraju, kjer je prebivalstvo po večini enotno in ga torej tvorijo tudi otroci socialno enako stoječih staršev. Velika kriza, ki je ravno pred 10 leti dosegla v Trbovljah višek, je dala videz, da je ta pevski zbor ustanovljen radi tega, da pokaže na bedo, pomanjkanje in težke prilike v našem največjem rudarskem revirju. Res je, da v početku niso smatrali tega pevskega zbora za nekako umetniško družino, temveč le kot oznanjevalca trpljenja in bede. Saj nam je vsem še v spominu prvi nastop tega pevskega zbora v Ljubljani, ko so poslušalci odhajali iz koncertne dvorane solznih oči, v prvi vrsti radi skromnih oblek, ki so jih nosili ti mali pevci. Toda delo Trboveljskega slavčka je šlo dalje, pot si je utiral s svojimi umetniško dovršenimi nastopi in dosegel tako visoko stopnjo, kakršno doslej še ni dosegla nobena slična mladinska umetniška korporacija. Svoje nastope je prirejal pri nas — v inozemstvu ter so strokovne kritike dokaz, da je naša trditve in naša zavest pri oceni delovanja tega pevskega zbora pravilna.

Za 10letnico je izdal Trboveljski slavček, slično kot ob petletnici, posebno brošuro, v kateri v najmarkantnejših potezih opisuje svoje desetletno delo. Na prvi strani je slika kraljevskega namestnika g. dr. Radenka Stankoviča, največjega podpornika in dobrotnika Trboveljskega slavčka. Gospod kraljevski na-